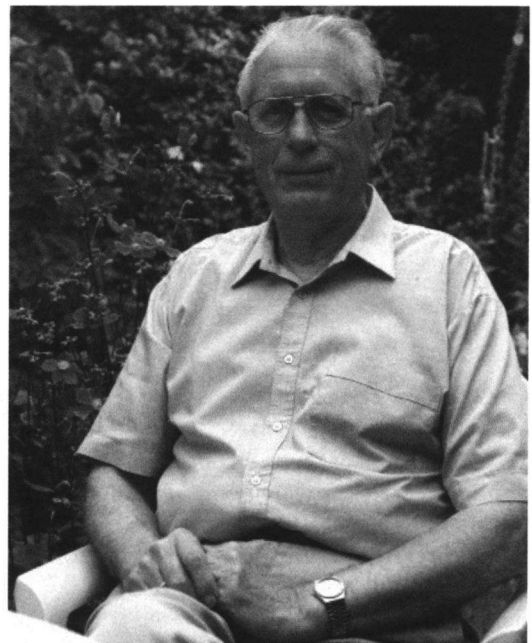

HERINNERINGEN AAN ARIE DOGTEROM 15 - 04 - 1923 - 03 - 11 - 2002

G. J. Gulden

Al op 14-jarige leeftijd verzamelde Arie Dogterom, geboren in het dorpje Vierpolders op het eiland Voorne, zijn eerste schelpen op de stranden van Oostvoorne, Rockanje en Hellevoetsluis en fossielen op het terrein van de beroemde kalkbranderij in Den Briel. Samen met een neef uit Zierikzee werd er gewedijverd wie de mooiste schelpen en boeken had. Dat hij al vroeg in de malacologie geïnteresseerd was, blijkt uit de vermelding als respondent in "De Fauna van Nederland" (1943) door Tera van Benthem Jutting.

De oorlog veranderde veel. Samen met zijn vader nam hij deel aan het verzet, hielp onderduikers, deelde pamfletten uit en overleefde razzia's. In toenemende mate vroeg hij zich de laatste jaren van zijn leven af, waarom hij en zijn vader gespaard waren gebleven, terwijl veel vrienden en kennissen werden opgepakt en gefusilleerd. Schuldgevoelens kwelden hem soms. Het is daarom, dat hij zich sterk betrokken voelde bij de organisatie van de dodenherdenking op Oostvoorne, waarvoor hij ook de toespraken schreef. Na de oorlog heeft hij zijn studie aan de machinistenschool in Brielle afgemaakt en is gaan varen. Als werktuigkundige bij "Van Ommeren" maakte hij lange reizen. Vele jaren daarvan met olietankers tussen Zuid-Afrika en de Perzische Golf. Soms bleef hij, tot groot verdriet van hem zelf en zijn gezin, wel 9 maanden weg, zodat ook voor de malacologie weinig tijd overbleef. Toch zag hij kans bij elke

langere stop heel wat stranden te bezoeken. Het personeel kreeg het verzoek bij het lichten van de ankers, deze schoon te spuiten en het gruis te verzamelen. Zodoende kwam er toch regelmatig heel wat materiaal binnen, vooral uit Zuid-Afrika. Soms bezocht hij met K. Vos en W.F.A. Guilonard Antwerpen, om er tijdens het graafwerk voor nieuwe havens fossielen te verzamelen.

Na zijn pensionering in 1983 begon hij pas echt te verzamelen. Vooral de fossielen uit Zeeland waren hierbij favoriet. Er werden heel wat tochten gemaakt naar de Kaloot, Domburg en de Maasvlakte om het "gruis-peil" op niveau te brengen. Arie werd vooral bekend door zijn grootschalige aanpak van gruis verzamelen: met een grote schep werd het strand letterlijk leeggemaakt; verder ontwikkelde hij een "zeef met lange handvaten" om zijn rug te sparen. Vele zakken vol waren het resultaat. Het nooit uitgezochte gruis is inmiddels door Anton Janse opgeslagen en gedeeltelijk verdeeld. Zo ontstond er een verzameling, waaronder een flink aantal topstukken, die in een museum niet zouden misstaan.

Vanaf 1946 was hij lid van de NMV waarvan hij de vergaderingen en excursies trouw bezocht. Verder was hij lid van de WTKG en de Werkgroep Geologie van het Koninklijk Zeeuwsche Genootschap. Samen met Rinus van den Bos en Anton Janse werden de fossiele schelpen van het Natuurhistorisch Museum te Rotterdam geïventariseerd en waar nodig determinaties geactualiseerd. Dit in het kader van de nieuwe "Fossielenatlas" Zo heeft hij op verzoek van Arie Janssen een onderzoek gedaan aan de Turritella's van het Westerscheldebekken.

Hij vertoefde veel op het "Streekarchief Voorne-Putten en Rozenburg" in Den Briel, om informatie te verzamelen over de kalkbranderij en de schelpenzuigers "Marie" en "Ir. van der Walle". Vele gesprekken voerde hij met de mensen, die op de Marie hadden gevaren. Nauwgezet als hij was en met zijn maritieme achtergrond werden alle technische details nageplozen. Hij bestudeerde zelfs de verslagen van aandeelhouders en de logboeken van de zuigers. Ook de zuiglocaties waren interessant. Tot zijn verdriet waren de logboeken niet al te nauwkeurig.

Waarschijnlijk omdat er onderweg op een "illegale" d.w.z. niet toegestane plek gezogen werd. De bedoeling

was, om de gegevens in enkele hoofdstukken van de Fossielenatlas te verwerken. Het was vaak te gezellig op het archief; het werk kwam uiteindelijk niet klaar. Arie en zijn vrouw Willy waren bevriend met Leen van der Slik, tekenaar en medeauteur van de Fossielenatlas (deel Bivalven). Twee jaar na het overlijden van L. van der Slik was Jan Nieuwenhuis begonnen de Rotterdamse "Kleine Groep" opnieuw op te starten. Na wat aanloopproblemen werd Arie in 1985 gevraagd lid te worden. Dit bleef hij tot aan zijn dood. Vele bijeenkomsten werden bij hem thuis in Oostvoorne gehouden. Rinus v.d. Bos, Peter Hoogerwerf, Ad Hovestadt, Jan Nieuwenhuis en ondergetekende werden getraakteerd op gezellige avonden, doorspekt met sterke verhalen en anekdotes uit de streek.

Aan de ongelijke strijd tegen de "lichtvervuiling van de tennisbaan" werd ruim aandacht besteed. Het spelen in de avonduren met behulp van lichtmasten werd door hem bestreden met protestbrieven, procedures en vergaderingen. Hij fungeerde als spreekbuis voor veel buurtbewoners, maar het mocht niet baten. Dat de geïnvesteerde tijd ten koste ging van het werken aan de collectie was voor hem niet zo belangrijk. Willy, zijn vrouw, maakte altijd een overstelpende hoeveelheid Vietnamese loempia's (voor ons een lekkernij) klaar. Soms werd er meer gegeten, dan gedetermineerd. Gezelligheid stond voorop. De laatste jaren liep zijn gezondheid echter terug. Na een hartaanval kreeg Arie al snel daarna in maart 2002 een herseninfarct. Hij belandde in een verpleegtehuis, waar hij uiteindelijk op 3 november zou overlijden.

Adres van de auteur:

Vrijland 19,
3271 VH Mijnsheerenland.
E: g.j.gulden@oehoe.net